

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

zo 4. júla 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Dohoda o pridružení medzi EHS a Tureckom – Rozhodnutie č. 1/80 – Článok 13 – Doložka ‚standstill‘ – Pôsobnosť – Pojem ‚nové obmedzenie‘ – Vnútroštátna právna úprava zavádzajúca prísnejšie podmienky na získanie povolenia na trvalý pobyt“

Vo veci C-375/23 [Meislev]ⁱ,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Højesteret (Najvyšší súd, Dánsko) zo 6. júna 2023 a doručený Súdnemu dvoru 13. júna 2023, ktorý súvisí s konaním:

EN

proti

Udlændingenævnet,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory F. Biltgen (spravodajca), sudcovia N. Wahl a J. Passer,

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- EN, v zastúpení: C. Friis Bach Ryhl a T. Ryhl, advokater,
- dánska vláda, v zastúpení: J. F. Kronborg a C. Maertens, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci R. Holdgaard, advokat,
- Európska komisia, v zastúpení: O. Glinicka, B.-R. Killmann a C. Vang, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: dánčina.

ⁱ Názov prejednávanej veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 13 rozhodnutia Asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji pridruženía medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom (ďalej len „rozhodnutie č. 1/80“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi EN, tureckým štátnym príslušníkom, a Udlændingenævnet (Odvolacia komisia imigračného úradu, Dánsko) vo veci zamietnutia jeho žiadosti o udelenie povolenia na trvalý pobyt v Dánsku touto komisiou.

Právny rámec

Právo Únie

Dohoda o pridružení

- 3 Z článku 2 Dohody o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS) a Spoločenstvom na strane druhej a ktorá bola uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 217, 1964, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10, ďalej len „dohoda o pridružení“), vyplýva, že jej cieľom je podporovať stále a vyrovnané posilňovanie obchodných a hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami s prihliadnutím najmä na nevyhnutnosť zabezpečiť urýchlený rozvoj hospodárstva Tureckej republiky a zvýšenie úrovne zamestnávania a životných podmienok tureckého národa.
- 4 Na tento účel dohoda o pridružení obsahuje prípravnú etapu, ktorá umožní Tureckej republike posilniť svoju ekonomiku s pomocou Spoločenstva (článok 3), prechodnú etapu, v priebehu ktorej zmluvné strany zabezpečia postupné zavedenie colnej únie a zblížovanie hospodárskych politík (článok 4), a konečnú etapu, ktorá je založená na existencii colnej únie a zahŕňa posilňovanie koordinácie hospodárskych politík zmluvných strán (článok 5).
- 5 Článok 6 dohody o pridružení stanovuje:
„Na zabezpečenie uplatnenia a postupného rozvoja režimu pridruženía sa zmluvné strany schádzajú v asociačnej rade, ktorá koná v rámci právomocí, ktoré jej boli zverené dohodou [o pridružení].“
[neoficiálny preklad]
- 6 Článok 8 dohody o pridružení, ktorý je obsiahnutý v hlave II tejto dohody, nazvanej „Uplatňovanie prechodnej etapy“ [neoficiálny preklad], znie takto:
„Na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 4 [a]sociačná rada ešte pred začiatkom prechodnej etapy a v súlade s postupom stanoveným v článku 1 dodatkového protokolu stanoví podmienky,

pravidlá a časové harmonogramy vykonávania ustanovení súvisiacich s oblasťami upravenými Zmluvou [o ES], ktoré sa musia zohľadniť, a to osobitne s oblasťami uvedenými v tejto hlave, a akékoľvek ochranné doložky, ktoré sa ukážu potrebné.“ [neoficiálny preklad]

7 Článok 9 dohody o pridružení znie takto:

„Zmluvné strany sú si vedomé, že v oblasti uplatňovania [asociačnej] dohody, a bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia, ktoré môžu byť stanovené podľa článku 8, je každá diskriminácia na základe štátnej príslušnosti zakázaná v súlade so zásadou uvedenou v článku 7 Zmluvy o [založení ES].“ [neoficiálny preklad]

8 Článok 12 dohody o pridružení, ktorý sa nachádza v kapitole 3, nazvanej „Iné ustanovenia hospodárskej povahy“, hlavy II tejto dohody stanovuje:

„Zmluvné strany sa dohodli, že budú vychádzať z článkov [45, 46 a 47 ZFEÚ], aby postupne medzi sebou dosiahli voľný pohyb pracovníkov.“ [neoficiálny preklad]

Dodatkový protokol

9 Dodatkový protokol podpísaný 23. novembra 1970 v Bruseli a uzatvorený, schválený a potvrdený v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972 (Ú. v. ES L 293, 1972, s. 1; Mim vyd. 11/011, s. 41, ďalej len „dodatkový protokol“), ktorý je podľa svojho článku 62 neoddeliteľnou súčasťou dohody o pridružení, stanovuje vo svojom článku 1 „podmienky, mechanizmy a časové harmonogramy realizácie prechodnej etapy stanovenej v článku 4 [tejto dohody]“.

10 Dodatkový protokol obsahuje hlavu II, nazvanú „Pohyb osôb a služieb“, ktorej kapitola I sa týka „pracovní[kov]“ a kapitola II je nazvaná „Právo usadiť sa, služby a doprava“.

11 Článok 41 dodatkového protokolu, ktorý sa nachádza v tejto kapitole II, znie takto:

„1. Zmluvné strany upustia od vzájomného zavádzania akýchkoľvek nových obmedzení týkajúcich sa voľnosti usadenia [slobody usadiť sa–neoficiálny preklad] a voľnosti poskytovať služby [slobodného poskytovania služieb–neoficiálny preklad].

2. Asociačná rada v súlade s princípmi stanovenými v článkoch 13 a 14 asociačnej dohody stanoví časový harmonogram a pravidlá postupného rušenia vzájomných obmedzení týkajúcich sa [slobody usadiť sa–neoficiálny preklad] a [slobodného poskytovania služieb–neoficiálny preklad] zo strany zmluvných strán.

...“

Rozhodnutie č. 1/80

12 Ako vyplýva z tretieho odôvodnenia rozhodnutia č. 1/80, jeho cieľom je zlepšiť v sociálnej oblasti režim priznaný tureckým pracovníkom a ich rodinným príslušníkom v porovnaní s režimom zavedeným rozhodnutím Asociačnej rady č. 2/76 z 20. septembra 1976.

13 Kapitola II rozhodnutia č. 1/80, nazvaná „Sociálne ustanovenia“, obsahuje oddiel 1 s názvom „Otázky súvisiace so zamestnávaním a voľným pohybom pracovníkov“ [*neoficiálny preklad*], v ktorom sa nachádzajú články 6 až 16 tohto rozhodnutia.

14 Článok 6 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje:

„1. S výhradou ustanovení článku 7 o slobodnom prístupe rodinných príslušníkov k zamestnaniu turecký pracovník, ktorý je súčasťou riadneho trhu práce v členskom štáte:

- má po roku legálneho zamestnania v tomto členskom štáte právo na predĺženie svojho pracovného povolenia u toho istého zamestnávateľa, ak má voľné pracovné miesto,
- má po troch rokoch legálneho zamestnania v tomto členskom štáte a s výhradou prednosti poskytovanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva právo odpovedať na pracovnú ponuku v rovnakom obore u zamestnávateľa podľa svojho výberu, predloženú za normálnych podmienok a zaregistrovanú na úrade práce v tomto členskom štáte,
- požíva po štyroch rokoch legálneho zamestnania v tomto členskom štáte výhodu slobodného prístupu k akejkoľvek zárobkovej činnosti podľa svojho výberu.

...

3. Spôsoby uplatnenia odsekov 1 a 2 sú stanovené vnútroštátnymi právnymi úpravami.“ [*neoficiálny preklad*]

15 Článok 13 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje:

„Členské štáty Spoločenstva a Turecko nemôžu zaviesť nové obmedzenia týkajúce sa podmienok prístupu k zamestnaniu pracovníkov a ich rodinných príslušníkov, ktorí majú legálny pobyt a sú legálne zamestnaní na ich území.“ [*neoficiálny preklad*]

16 Ako stanovuje článok 16 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, ustanovenia oddielu 1 kapitoly II tohto rozhodnutia sú uplatniteľné od 1. decembra 1980.

Dánske právo

17 Ustanovenie § 11 udlændingeloven (zákona o cudzincoch), v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej a vyplývajúcom z kodifikačného nariadenia č. 412 z 9. mája 2016 a jeho neskorších zmien (ďalej len „zákon o cudzincoch“), znel takto:

„1. Povolenie na pobyt podľa článkov 7-9 f, 9 i-9 n alebo 9 p sa udeľuje s možnosťou neobmedzeného pobytu alebo na účely prechodného pobytu v Dánsku. Povolenie na pobyt môže byť časovo obmedzené.

...

3. Pokiaľ nie je potrebné odňať povolenie na pobyt podľa § 19, cudzinec vo veku minimálne 18 rokov môže požiadať o povolenie na trvalý pobyt a získať ho za týchto podmienok:

(1) S výhradou odseku 7 sa cudzinec musí legálne zdržiavať v Dánsku aspoň šesť rokov, s výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 5 a 6, a počas celého tohto obdobia mu musí byť udelené povolenie na pobyt podľa § 7-9 f, 9 i-9 n alebo 9 p. ...

...

(8) Cudzinec musí byť zamestnaný na plný úväzok alebo vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť (pozri odsek 8) najmenej dva roky a šesť mesiacov počas troch rokov pred vydaním povolenia na trvalý pobyt.

...

5. S výnimkou prípadov, keď je potrebné odňať povolenie na pobyt podľa § 19, možno cudzincovi, ktorý dosiahol vek minimálne 18 rokov a ktorý sa legálne zdržiaval v Dánsku počas minimálne štyroch rokov a počas celého tohto obdobia mal povolenie na pobyt podľa § 7-9 f, 9 i-9 n alebo 9 p, udeliť povolenie na trvalý pobyt, ak spĺňa podmienky uvedené v odseku 3 bodoch 2 až 9 a odseku 4. ...

...

16. Aj keď podmienky uvedené v odseku 3 bodoch 4 až 9 alebo v odseku 4 bodoch 1 až 4 nie sú splnené, povolenie na trvalý pobyt sa môže udeliť cudzincovi, ktorý má viac ako 18 rokov, ak nemožno požadovať splnenie týchto podmienok v súlade s medzinárodnými záväzkami Dánska vrátane [Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím, schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2010/48/ES z 26. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 23, 2010, s. 35)].“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 18 Dňa 24. mája 2013 bolo žalobcovi vo veci samej, tureckému štátnemu príslušníkovi, udelené povolenie na prechodný pobyt v Dánsku na základe jeho manželstva uzavretého s dánskou štátnou príslušníčkou s bydliskom na dánskom území, ktoré bolo rozhodnutím Udlændingestyrelsen (Migračný úrad, Dánsko) z 15. októbra 2020 predĺžené do 15. októbra 2026.
- 19 Dňa 27. marca 2017 žalobca vo veci samej, ktorý mal postavenie pracovníka v Dánsku, a z tohto dôvodu sa naňho vzťahovala dohoda o pridružení a rozhodnutie č. 1/80, podal na migračný úrad žiadosť o povolenie na trvalý pobyt v Dánsku.
- 20 Rozhodnutím z 10. novembra 2017 migračný úrad túto žiadosť zamietol z dôvodu, že žalobca vo veci samej nespĺňal podmienku legálneho pobytu v Dánsku počas nepretržitého obdobia aspoň šiestich rokov, ako je stanovená v § 11 ods. 3 bode 1 zákona o cudzincoch, ani osobitné podmienky stanovené v tomto § 11 ods. 5, ktoré umožňujú získať povolenie na trvalý pobyt po štyroch rokoch legálneho pobytu v Dánsku.

- 21 Dňa 14. novembra 2017 žalobca vo veci samej podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na odvolaciu komisiu pre prisťahovalectvo. Rozhodnutím z 18. júla 2018 tento orgán potvrdil rozhodnutie migračného úradu z dôvodu, že žalobca vo veci samej nespĺňal podmienky stanovené zákonom o cudzincoch.
- 22 Dňa 15. októbra 2018 podal žalobca vo veci samej na Københavns byret (Mestský súd Kodaň, Dánsko) žalobu o neplatnosť tohto posledného uvedeného rozhodnutia.
- 23 Uznesením z 31. marca 2020 tento súd postúpil vec Østre Landsret (Východný vyšší súd, Dánsko), ktorý rozhodnutím z 2. februára 2022 vyhovel návrhom odvolacej komisie pre prisťahovalectvo na zamietnutie tohto odvolania.
- 24 Dňa 1. marca 2022 žalobca vo veci samej podal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok na Højesteret (Najvyšší súd, Dánsko), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 25 Tento súd uvádza, že na to, aby sa opatrenie kvalifikovalo ako „nové obmedzenie“ v zmysle článku 13 rozhodnutia č. 1/80, musí byť jeho cieľom alebo následkom podrobenie výkonu slobody voľného pohybu pracovníkov, ktorí sú tureckými štátnymi príslušníkmi, na území dotknutého členského štátu reštriktívnejším podmienkam, ako sú tie, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia na území tohto členského štátu [rozsudok z 22. decembra 2022, Udlændingenævnet (Jazyková skúška uložená cudzincom), C-279/21, EU:C:2022:1019, bod 30].
- 26 Uvedený súd pripomína, že je nesporné, že Súdny dvor rozhodol, že zásady prijaté v rámci článkov 45 až 47 ZFEÚ musia byť v čo najväčšej miere prenesené na tureckých štátnych príslušníkov, ktorí požívajú práva uznané pridružením medzi EHS a Tureckom (rozsudky zo 6. júna 1995, Bozkurt, C-434/93, EU:C:1995:168, body 19 a 20, ako aj z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 66). Širší cieľ, ktorým je uľahčenie výkonu základného a individuálneho práva voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, ktoré je priamo priznané občanom Únie, o ktorý sa opiera smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38 z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46), však chýba, pokiaľ ide o rozhodnutie č. 1/80 (rozsudok z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 68).
- 27 Okrem toho Súdny dvor síce už uznal, že zmeny podmienok udeľovania povolení na pobyt patria do pôsobnosti článku 13 rozhodnutia č. 1/80, pokiaľ sa týkajú postavenia tureckých pracovníkov (rozsudok z 9. decembra 2010, Toprak a Oguz, C-300/09 a C-301/09, EU:C:2010:756, bod 44), ale ešte sa nevyjadril k otázke, či vnútroštátna právna úprava stanovujúca prísnejšie podmienky na získanie povolenia na trvalý pobyt v členskom štáte v porovnaní s podmienkami, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia v tomto členskom štáte, predstavuje „nové obmedzenie“ v zmysle tohto článku.
- 28 Ak by to tak bolo, vnútroštátny súd sa pýta, či takéto obmedzenie môže byť odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu. Súdny dvor uznal, že cieľ spočívajúci v zabezpečení úspešnej integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín v dotknutom členskom štáte, na ktorý sa odvolávajú dánske orgány, môže predstavovať naliehavý dôvod všeobecného záujmu z hľadiska

rozhodnutia č. 1/80 (rozsudok z 12. apríla 2016, Genc, C-561/14, EU:C:2016:247, bod 56). Nemal však ešte možnosť sa vyjadriť k otázke, či podmienky týkajúce sa predchádzajúcej dĺžky pobytu a výkonu zamestnania tureckým pracovníkom v dotknutom členskom štáte, ktorým podlieha vydanie povolenia na trvalý pobyt, možno považovať za primerané na zabezpečenie dosiahnutia tohto cieľa.

29 Za týchto podmienok Højesteret (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Patria ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré stanovujú podmienky na získanie povolenia na trvalý pobyt v členskom štáte, do pôsobnosti doložky ‚standstill‘ uvedenej v článku 13 [rozhodnutia č. 1/80]?
2. Ak áno, možno považovať sprísnenie časových podmienok na získanie povolenia na trvalý pobyt v členskom štáte (t. j. sprísnenie minimálnych požiadaviek týkajúcich sa dĺžky predchádzajúceho pobytu a zamestnania cudzinca v členskom štáte) za vhodné na uľahčenie úspešnej integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 30 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 13 rozhodnutia č. 1/80 vykladať v tom zmysle, že právna úprava členského štátu, ktorá podmieňuje získanie povolenia na trvalý pobyt pre tureckého pracovníka, ktorý sa legálne zdržiava v tomto členskom štáte a patrí do pôsobnosti článku 6 ods. 1 tohto rozhodnutia, prísnejšími podmienkami, ako sú podmienky, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia v tomto členskom štáte, predstavuje „nové obmedzenie“ v zmysle článku 13 tohto rozhodnutia.
- 31 V tejto súvislosti zo znenia tohto článku 13 vyplýva, že tento článok upravuje doložku „standstill“, ktorá zakazuje členským štátom zaviesť nové obmedzenia týkajúce sa podmienok prístupu k zamestnaniu tureckých pracovníkov a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa nachádzajú na ich území v legálnom postavení, pokiaľ ide o pobyt a zamestnanie.
- 32 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že táto klauzula „standstill“ vo všeobecnosti zakazuje zavedenie akéhokoľvek nového vnútroštátneho opatrenia, ktorého cieľom alebo následkom je podmieniť výkon voľného pohybu pracovníkov na vnútroštátnom území tureckým štátnym príslušníkom prísnejšími podmienkami, ako sú podmienky, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti rozhodnutia č. 1/80 v dotknutom členskom štáte [rozsudok z 9. februára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid a i. (Odňatie práva na pobyt tureckého pracovníka), C-402/21, EU:C:2023:77, bod 52, ako aj citovaná judikatúra].
- 33 Takýto široký výklad rozsahu pôsobnosti dotknutej klauzuly „standstill“ je odôvodnený s prihliadnutím na cieľ rozhodnutia č. 1/80, ktorý spočíva v zavedení voľného pohybu pracovníkov. Nové obmedzenie, ktoré sprísňuje podmienky prístupu k prvej zárobkovej činnosti tureckého pracovníka alebo jeho rodinných príslušníkov, ako aj obmedzenie, ktoré v okamihu, keď tento pracovník alebo jeho rodinní príslušníci požívajú práva v oblasti zamestnania podľa článku 6 alebo článku 7 tohto rozhodnutia, obmedzuje jeho prístup k činnosti zamestnanca

zaručenej týmito právami, sú totiž v rozpore s cieľom tohto rozhodnutia dosiahnuť voľný pohyb týchto pracovníkov [rozsudok z 9. februára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid a i. (Odňatie práva na pobyt tureckého pracovníka), C-402/21, EU:C:2023:77, bod 53].

- 34 Súdny dvor tak rozhodol, že opatrenia členského štátu, ktorých cieľom je vymedzovať kritériá legálnosti postavenia tureckých štátnych príslušníkov tým, že stanovujú alebo menia okrem iného podmienky pobytu týchto štátnych príslušníkov na svojom území, môžu predstavovať nové obmedzenia v zmysle článku 13 rozhodnutia č. 1/80. Súdny dvor takisto rozhodol, že vnútroštátna právna úprava umožňujúca odňatie práva na pobyt dotknutým osobám, ktoré majú na základe článku 6 ods. 1 tretej zarážky a článku 7 druhého pododseku tohto rozhodnutia, obmedzuje ich právo na voľný pohyb oproti právu na voľný pohyb, ktoré mali v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia, a preto predstavuje nové obmedzenie v zmysle tohto článku 13 [rozsudok z 9. februára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid a i. (Odňatie práva na pobyt tureckého pracovníka), C-402/21, EU:C:2023:77, body 58 a 59].
- 35 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že od mája 2013 je žalobca vo veci samej držiteľom povolenia na prechodný pobyt v Dánsku, predĺženého do 15. októbra 2026, ktoré mu priznáva právo pracovať a študovať v tomto členskom štáte. Žalobca vo veci samej má preto postavenie pracovníka, ktorý sa legálne zdržiava v tomto členskom štáte, a tak sa naňho vzťahuje článok 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80.
- 36 Treba pripomenúť, že toto ustanovenie priznáva tureckému pracovníkovi právo po určitej dobe legálneho zamestnania pokračovať vo výkone svojej zárobkovej činnosti u toho istého zamestnávateľa alebo v tom istom zamestnaní u zamestnávateľa podľa svojho výberu, alebo mať voľný prístup k akejkoľvek zamestnaneckej činnosti podľa svojho výberu. To nevyhnutne znamená existenciu súvisiaceho práva na pobyt, pretože inak by bolo právo prístupu na trh práce a výkonu zamestnania zbavené akéhokoľvek účinku (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. júna 1995, Bozkurt, C-434/93, EU:C:1995:168, bod 28, ako aj z 2. júna 2005, Dörr a Ünal, C-136/03, EU:C:2005:340, bod 66 a citovaných judikatúru).
- 37 Odmietnutie príslušných vnútroštátnych orgánov udeliť na základe zákona o cudzincoch právo na trvalý pobyt tureckým pracovníkom, na ktorých sa tak ako na žalobcu vo veci samej vzťahuje článok 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 a ktorí sú držiteľmi povolenia na prechodný pobyt v Dánsku, pritom nemá za následok to, že by sa im bránilo pokračovať vo výkone ich pracovnej činnosti a požívať práva priznané týmito ustanovením, najmä právo na pobyt v tomto členskom štáte. Takéto odmietnutie teda nezasahuje do výkonu práva na voľný pohyb tureckými pracovníkmi patriacimi do pôsobnosti tohto ustanovenia, ktorí sa legálne zdržiavajú v tomto členskom štáte.
- 38 Z uvedeného vyplýva, že zákon o cudzincoch, ktorý okrem iného stanovuje, že cudzinci starší ako 18 rokov môžu získať povolenie na trvalý pobyt pod podmienkou, že sa legálne zdržiavali v Dánsku aspoň šesť rokov a boli zamestnaní na plný úväzok alebo vykonávali samostatnú zárobkovú činnosť po dobu najmenej dvoch rokov a šesť mesiacov počas troch rokov predchádzajúcich vydaniu tohto povolenia, síce sprísňuje podmienky na získanie povolenia na trvalý pobyt v porovnaní s podmienkami, ktoré platili v čase nadobudnutia účinnosti rozhodnutia č. 1/80 v tomto členskom štáte, ale nepredstavuje „nové obmedzenie“ v zmysle článku 13 tohto rozhodnutia. Tento zákon totiž nezasahuje do výkonu práva na voľný pohyb tureckých štátnych príslušníkov patriacich do pôsobnosti článku 6 ods. 1 uvedeného rozhodnutia, ktorí sa legálne zdržiavajú v tomto členskom štáte.

- 39 Akýkoľvek opačný výklad by opomínal skutočnosť, že tureckí pracovníci nemôžu vyvodzovať právo na trvalý pobyt v členskom štáte z článku 13 rozhodnutia č. 1/80 v spojení s článkom 45 ods. 3 písm. d) ZFEÚ. Režim uplatniteľný podľa článku 45 ZFEÚ totiž nemožno automaticky preniesť na tureckých pracovníkov (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. júna 1995, Bozkurt, C-434/93, EU:C:1995:168, bod 41), a doložka „standstill“ uvedená v tomto článku 13 nemôže sama osebe priznať tureckým štátnym príslušníkom len na základe právnej úpravy Únie právo na voľný pohyb pracovníkov, ani právo na pobyt, ktoré je s tým spojené (pozri analogicky rozsudky z 20. septembra 2007, Tum a Dari, C-16/05, EU:C:2007:530, bod 52, ako aj z 24. septembra 2013, Demirkan, C-221/11, EU:C:2013:583, bod 54).
- 40 Na prvú otázku preto treba odpovedať tak, že článok 13 rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že právna úprava členského štátu, ktorá podmieňuje získanie povolenia na trvalý pobyt pre tureckého pracovníka, ktorý sa legálne zdržiava v tomto členskom štáte a patrí do pôsobnosti článku 6 ods. 1 tohto rozhodnutia, prísnejšími podmienkami, ako sú podmienky, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia v tomto členskom štáte, nepredstavuje „nové obmedzenie“ v zmysle článku 13 tohto rozhodnutia, pokiaľ nezasahuje do výkonu práva na voľný pohyb tureckých štátnych príslušníkov na území tohto členského štátu, ktorí sa na území tohto členského štátu legálne zdržiavajú.

O druhej otázke

- 41 Vzhľadom na odpoveď, ktorá bola poskytnutá na prvú otázku, nie je potrebné odpovedať na druhú otázku, keďže ju vnútroštátny súd položil len pre prípad kladnej odpovede na túto prvú otázku.

O trovách

- 42 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdnym dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 13 rozhodnutia Asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji pridruženia medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom

sa má vykladať v tom zmysle, že:

právna úprava členského štátu, ktorá podmieňuje získanie povolenia na trvalý pobyt pre tureckého pracovníka, ktorý sa legálne zdržiava v tomto členskom štáte a patrí do pôsobnosti článku 6 ods. 1 tohto rozhodnutia, prísnejšími podmienkami, ako sú podmienky, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia v tomto členskom štáte, nepredstavuje „nové obmedzenie“ v zmysle článku 13 tohto rozhodnutia, pokiaľ nezasahuje do výkonu práva na voľný pohyb tureckých štátnych príslušníkov na území tohto členského štátu, ktorí sa na území tohto členského štátu legálne zdržiavajú.

Podpisy